

MIHAIL AFANASJEVIČ BULGAKOV: Mojster in Margareta

Bil je ruski pisatelj, dramatik in prevajalec. Rodil se je 15. maj 1891 v Kijevu in umrl 10. marec 1940 v Moskvi, slep in za posledicami dedne motnje ledvic. Bulgakov velja za enega največjih satirikov ruske književnosti, njegov roman Mojster in Margareta pa sodi med največje književne mojstrovine 20. stoletja.

Bulgakov se je rodil ruskim staršem. Njegov oče je bil profesor na kijevskem semenišču. Njegovi bratje so po državljanski vojni pristali v varnem Parizu, Mihail, ki se je v vojski prijavil kot zdravnik, pa je pristal na Kavkazu, kjer je sčasoma začel delati kot novinar. Leta 1913 se je poročil s Tatjano Lapa, leta 1916 pa diplomiral na medicinski fakulteti univerze v Kijevu in delal kot zdravnik v okrožju Smolenska. Tri leta kasneje se je ločil in ponovno poročil z Ljubov Belozerskajo, leta 1932 pa se je poročil že tretjič z Jeleno Šilovskaja, ki je bila Bulgakovu navdih za lik Margarete v njegovem znamenitem romanu Mojster in Margareta. Skupaj sta živela ob Patriarhijskih ribnikih v Moskvi (ki so tudi kraj dogajanja v romanu). V zadnjem desetletju svojega življenja je Bulgakov delal na omenjenem romanu, pisal igre, kritike in prevode ter dramatizacije številnih romanov.

Za časa življenja je bil Bulgakov najbolj znan po svojih igrach, ki jih je pisal za moskovsko Umetniško gledališče Konstantina Stanislavskega. Njegova verjetno najboljša drama je bila Zarota svetohlincev oziroma Molière, ki jo v navedenem gledališču igrajo še danes. Bulgakov je začel v nekatera dela vključevati tudi elemente znanstvene fantastike.

MOJSTER IN MARGARETA

Roman je bil napisan leta 1938. Rokopis je bil pritihotapljen in v angleščini natisnjen leta 1976. Ohranilo se je kar osem različic dela.

Roman je poln mračnega humorja in neverjetnih absurdnosti s Satanom in njegovimi norimi ali napol norimi slugami in coprnici, ki mu pomagajo pri njegovem početju.

Glavna tema romana je nasprotje med umetnostjo in stvarnostjo. Močna moralna misel je v romanu prepletena z grotesknimi in poetičnimi prvini. Moskva in njeni prebivalci v tridesetih letih so prikazani fantastično in groteskno, jeršalajmska zgodba pa je napisana realistično in deluje psihološko prepričljivo. Teme, ki jih pisatelj poudarja so humanistične vrednote (človečnost, svoboda mišljenja in ustvarjanja...)

Vsebina knjige:

Roman se prične iz citatom »Pa kaj! Povej, kdo si! Samo en del moči, ki dobro vekomaj iz zla rodi.«

Celotna zgodba traja 30 let, odvija se v Moskvi med čisto vsakdanjimi ljudmi. Začne se, ko se dva moža sprehajata ob Patriarhijskih ribnikih.

Oba sta bila pesnika. Prvi je bil Mihael Aleksandrovič Berlioz, drugi pa Ivan Nikolajevič Ponirev, ki je pisal pod psevdonimom Brezdomni. Od velike vročine sta postal žejna in zavila sta v tržnico. Razglabljala sta o veri in neveri, nakar se jima je pridružil neznanec in se pridruži pogovoru. Pesnika sta posumila da je vohun, vendar on se je predstavil kot profesor. Rekel je da je poliglot in specialist v črni magiji ter da so ga povabili da razbere pristne rokopise in potrdi, da je Jezus obstajal.

Profesor je bil v resnici knez teme Woland, danes bi temu rekli da je bil moderniziran in intelektualiziran satan, odličen poznavalec ljudi, njihovih pregreh. Prišel je kaznovati

poniglavce in sebičneže, a ne prehudo. Ni tisti, ki zapeljuje ljudi v pregrehe, vendar je samo navidezno navzoč. V mesto je prišel s svojim spremstvom, s temnim vitezom Azazelom, z glumaško predrznim Korovjem in z govorečim mačkom Behemotom.

Med pogovorom je Woland omenil, da je neka deklica Anuška razlila sončnično olje, vendar se pesnika na to nista zmenila in ga vprašala, če je že bil kdaj zaprt v kakšni psihiatrični bolnišnici. Berlioz je Wolanda vprašal, kje bo stanoval, ta pa mu je odgovoril da pri njemu. Berlioz mu je povedal da mu pri njem ne bo udobno, Woland pa mu je omenil strica, ki ga ima v Kijevu. Vse je bilo tako čudno, da je Berlioz sklenil, da bo profesorja prijavil v urad za tujce, da blizu ribnikov sedi izvedenec, ki je pripotoval iz zamejstva. Brezdomni omeni, da se mu počasi mudi na sestanek, Berlioz pa odvihra k telefonu, nakar mu spodrsne na sončničnem olju, ter ga povozi tramvaj.

Brezdomni je obupan, saj je izgubil svojega prijatelja. Zaprejo ga v umobolnico, tam pa nekega večera spozna moškega, ki mu zaupa svojo zgodbo. Moški kasneje pove, da je Mojster. Bil je umetnik in je pisal roman o Ješuji in Pilatu. Zaradi tega je doživel hude napade uradne kritike, ki mu je tudi preprečila, da bi delo objavil. Zaradi tega je zapadel v blaznost in je pristal v umobolnici. Omeni tudi ljubezen med njim in Margareto. Kako sta se neverjetno ujela in da je postala njegova skrivnostna žena.

Medtem se satan Woland s svojo družčino pojavi v moskovskem gledališču in se predstavi kot zamejski artist in uprizori predstavo črne magije, ki se kasneje izkaže, da je bila velika goljufija.

V Moskvo pripotuje Maksimiljan Andrejevič Poplavski, stric umrlega Berlioz, da bi podedoval stanovanje. Ko je stopil v stanovanje je tam bil maček in mu zagrozil, da ne sme uveljavljati podedovanega. Poplavski se je tako ustrašil, da je nemudoma sedel na vlak za Kijev.

V 19. poglavju nastopi Margareta Nikolajeva. Od nje izvemo, da je poročena z zelo znanim specialistom, da ji nič ne manjka, ter da še vedno ljubi Mojstra. Njena pomočnica Nataša ji je povedala, da se v mestu dogajajo čudne reči, vendar ji Margareta ni verjela. Ko je sama ugotovila, da so v mesto prišli sovražniki Mojstra, sprejme povabilo samega Satana-Wolanda na Satanov ples in odigra tam vlogo gostiteljice. Ko odide zadnji gost z plesa postane ton romana resen. Ob Wolandu se zberejo vsi protagonisti. Ta reši Mojstra vendar mu pove da v resničnem življenju zanj ni mesta. Podeli mu zaslužen mir v pravljичnem domovanju, kjer bo lahko živel z Margareto in ustvarjal. Tako Woland pokaže kako je nagradil Mojstrovu požrtvovalno službo umetnosti in Margaretino veliko ljubezen. Preden je Mojster odšel se je poslovil še od svojega prijatelja Brezdomnega in skupaj z Wolandom odšel, ta se ni nikoli več vrnil.

Še nekaj časa so se po mestu širile neverjetne govorice, vendar so se s časom tudi te umirile. V mestu pa so ostale žrtve, že po tistem ko je Woland zapustil prestolnico in te žrtve so bili črni mački..taki ki so bili na pogled podobni Bohemotu.